

Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
Jurišićeva 13, p.p. 162
10 002 Zagreb
Tel. 01/489 60 00
Fax. 01/ 492 02 27

Datum: 28. svibnja 2012. godine

Predmet: **Javne konzultacije – Mogući utjecaj sporazuma ACTA na tržište elektroničkih komunikacija - stajališta Tele2 d.o.o.**

Poštovani,

Nastavno na provođenje javnih konzultacija u pogledu mogućeg utjecaja sporazuma ACTA na tržište elektroničkih komunikacija Tele2 d.o.o. (dalje u tekstu: Tele2) iznosi svoja stajališta i komentare u zadanom okviru davanja odgovora na pitanja.

1. Kakav je mogući utjecaj sporazuma ACTA na operatore?

Sporazum ACTA mogao bi izvršiti negativan utjecaj na poslovanje operatora, ali s obzirom na prilično općenite odredbe toga sporazuma teško je ocijeniti u kojoj mjeri. To ovisi o načinu na koji bi odredbe tog sporazuma bile provedene kroz nacionalno zakonodavstvo.

Kao potencijalno najopasniju i najsporniju vidimo odredbu članka 27. st. 4. koja omogućava dostavu podataka o korisnicima nositelju intelektualnog prava vlasništva. Dostava podataka bi mogla biti omogućena po nalogu „nadležnog organa“. To znači da se ne mora raditi čak niti o pravosudnom tijelu već da takva ovlast može biti dodijeljena organu državne uprave ili nekom drugom tijelu s javnim ovlastima, a stava smo da se osjetljiva pitanja poput dostave osobnih podataka ne bi smjela stavljati izvan sudske kontrole. Osobito je problematična formulacija prema kojoj se može zahtijevati dostava podataka o korisniku čiji je korisnički račun „navodno“ korišten za kršenje prava. Dovoljan je dakle navod nositelja intelektualnog prava vlasništva, a ne traži se nikakav dokaz ili skup indicija koje bi potkrijepile osnovanost takvog navoda. Ovakvo rješenje može dovesti do velikog broja zahtjeva kojima će operatori morati udovoljiti, što će uzrokovati visoke troškove (nigdje nije definirano tko će snositi takve troškove, a prema dosadašnjem iskustvu prevaljivanja troškova učinjenih za javnu svrhu na same operatore, ni u ovom slučaju ne očekujemo primjereno rješenje) te do nepovjerljivosti korisnika i stvaranja osjećaja korisnika da im se zadire u privatnost, a što će neminovno dovesti do smanjenja baze korisnika kao i do smanjenja korištenja usluga.

Odredba članka 8. st. 1. također može rezultirati tegobnim i neopravdanim zahtjevima prema operatorima. Naime, ista nalaže omogućavanje ovlasti nadležnom parničnom sudu da naloži trećoj (osobi koja nije strana u postupku) da onemogući da „roba“ kojom je navodno učinjena povreda prava intelektualnog vlasništva da pristupi tržištu. Implementacija ovakve odredbe bi omogućila sudovima da donose privremene mjere usmjerene prema operatorima umjesto prema tuženiku. Operatori bi zapravo bili prisiljeni preuzeti ulogu represivnog aparata i to o vlastitom trošku. Pri tome nije predviđeno koje se mjere operatorima moraju staviti na raspolaganje kako bi mogli izvršiti tu svoju obvezu.

2. Predstavlja li obveza prikupljanja podataka koja se određuje pružateljima usluge pristupa Internetu o osumnjičenim korisnicima, rješenje proporcionalno svrsi kojoj je namijenjeno?

Obvezivanje operatora na dostavu osobnih podataka o korisniku samo na temelju nečijeg navoda koji ne mora biti ničime potkrijepljen i to po nalogu tijela koji može biti izvan sudske kontrole možda bi se moglo opravdati da se radi o mjerama za sprječavanje terorističkih akata, ali uvođenje takvih mjera radi zaštite intelektualnog vlasništva potpuno je neprimjereno. Dakle, navedena obveza kakvu predviđa sporazum ACTA nije razmjerna društvenoj svrsi kojoj je namijenjena. Napominjemo da hrvatsko zakonodavstvo štiti

intelektualno vlasništvo, između ostaloga, i kroz odredbe kaznenoga zakona te da mehanizmi kaznenog postupka omogućavaju pribavljanje osobnih podataka o korisnicima onda kada je to zaista potrebno i opravdano.

Napominjemo da ovakvo shvaćanje dijeli i Europski sud pravde koji je u svojoj presudi broj C-70/10 od 24.11.2011. godine u predmetu Scarlet Extended SA vs SABAM odlučio da pružatelju usluga Interneta ne može biti naloženo da instalira sustav filtriranja svih elektroničkih komunikacija i blokiranja određenog sadržaja s ciljem zaštite prava intelektualnog vlasništva. Sud je potvrdio da je u opreci dva sukobljena prava, pravo na zaštitu osobnih podataka iznad, te da uživa veću zaštitu od prava (na zaštitu) intelektualnog vlasništva.

3. Kakav utjecaj može ACTA imati na korisnike usluga informacijskog društva?

Mislimo da bi članak 27 mogao dovesti do toga da se njihovi osobni podaci neopravdano predaju nositeljima prava intelektualnog vlasništva, a takvo potencijalno zadiranje u privatnost korisnika moglo bi dovesti do gubitka njihova povjerenja u pružatelje usluga te u mijenjanje njihovih korisničkih navika.

4. Mogu li odredbe sporazuma ACTA utjecati na inovacije u proizvodnji hardvera, softvera ili općenito rješenja u digitalnom okruženju?

Smatramo da odredbe sporazuma ACTA neće imati znatan utjecaj. Svrha je sporazuma ACTA da štiti intelektualno vlasništvo pa bi s te strane utjecaj tog sporazuma trebao biti pozitivan. Međutim smatramo da intelektualno vlasništvo već uživa adekvatnu zaštitu, a sporazum bi mogao usporiti razmjenu i slobodan protok informacija te tako izvršiti negativan utjecaj na razvoj inovacija.

5. Jesu li odredbe sporazuma o zabrani razvoja, proizvodnje i distribucije programa, hardvera i softvera i općenito rješenja proporcionalne svrsi kojoj su namijenjene?

Neopravdano je bilo kakvo onemogućavanje razvoja programa, hardvera i softvera koji mogu služiti legalnoj svrsi i poboljšati i olakšati razmjenu i uporabu sadržaja na Internetu samo iz razloga što isti mogu biti zloupotrijebljeni. Ne treba zanemariti da brojni autori i nositelji intelektualnog prava vlasništva u svojem stvaranju koriste upravo takve alate te sadržaj koji im je dostupan putem Interneta.

6. Kakav bi mogao biti utjecaj sporazuma ACTA na zaštitu privatnosti? Postoji rizik od zlouporabe podataka koji se moraju prikupljati?

Kao što smo naveli u odgovorima na ranija pitanja. Utjecaj bi mogao biti negativan na zaštitu privatnosti i postoji znatan rizik zlouporabe mehanizma za prikupljanje podataka pa tako i samih podataka.

7. Na koji način ACTA može utjecati na društvo u cjelini?

ACTA svojim odredbama želi ostvariti strogi nadzor Interneta te ograničiti pristup sadržaju na Internetu, ograničavajući pri tom osnovne ljudske slobode i prava kao što su pravo na pristup informacijama i pravo na privatnost. Nedvojbeno je da privatno vlasništvo pa tako i intelektualno vlasništvo treba uživati adekvatnu zaštitu, ali predložena rješenja kojima se predviđa provedba intenzivnog nadzora nad milijunskom Internet zajednicom nisu primjerena te mogu imati negativne posljedice za društvo u cjelini dovodeći do usporavanja, odnosno do suzdržavanja od razmjene informacija putem Interneta te tako i do usporavanja znanstvenih, kulturnih i društvenih procesa.

8. Smatrate li da je ACTA u svom sadašnjem obliku nužna za borbu protiv krivotvorina i krađe intelektualnog vlasništva?

Smatramo da sadašnji oblik sporazuma ACTA nije nužan niti odgovarajući već da bi za sprečavanje kršenja prava intelektualnog vlasništva na Internetu bilo potrebno koristiti uravnoteženije metode kao što su na primjer informativne kampanje koje dopiru do krajnjih korisnika. Najosnovniji alat za borbu protiv povreda prava intelektualnog vlasništva u vezi glazbe, TV-a i filmova jest osiguravanje dostupnosti atraktivnih ponuda tih sadržaja s prihvatljivim uvjetima za krajnje korisnike. ACTA je usredotočena na represiju, a ne sagledava problem u cjelini. Ne postoje dokazi da se samo pomoću represivnih mehanizama piratstvo može smanjiti.

Postoji, međutim, nekoliko istraživanja koja pokazuju da postojanje dobrih legalnih ponuda dovodi do smanjenja povrede prava intelektualnog vlasništva i da su korisnici spremni platiti za sadržaj. Danas sadržaj koji korisnici često žele vidjeti ili slušati nije dostupan kroz legalne kanale pa je stoga protuzakonita alternativa jedina alternativa. Stoga ne vjerujemo da će metode sadržane u sporazumu ACTA dovesti do smanjenja krađe digitalnog sadržaja.

S poštovanjem.

Tele2 d.o.o.